

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **B.**, so sídlom V., IČO: X., zastúpenej B., so sídlom V., proti žalovanej **Z.**, so sídlom V., o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 21 C 1/2011, o prikázaní veci inému súdu, takto

r o z h o d o l :

Návrhu žalovanej na prikázanie veci Okresnému súdu Bratislava V **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e

Žalovaná v priebehu konania navrhla prikázanie veci Okresnému súdu Bratislava V z dôvodu vhodnosti. Návrh zdôvodnila tým, že hospodárnejšie, rýchlejšie a po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prebehne konanie na Okresnom súde Bratislava V z dôvodu, že rozhodujúce úkony, dokumenty, podklady majúce vzťah k tejto veci sa nachádzajú v Bratislave (na Úrade pre verejné obstarávanie a Úrade boja proti organizovanej kriminalite). Svedkovia, zainteresované strany, účastníci konania, účastníci verejného obstarávania, svedkovia vypočutí v trestnom a správnom konaní a ďalšie subjekty majú svoje sídlo a vykonávajú svoju činnosť v Bratislave. Všetky úkony bude potrebné vykonať v Bratislave. Dôležitou skutočnosťou je i to, že predmetná vec nebola ešte súdom doposiaľ prejednaná na pojednávaní. V konaní došlo k zastaveniu konania voči žalovaným 1/ a 2/ a k rozšíreniu žaloby.

Žalobkyňa nesúhlasila s prikázaním veci inému súdu. Dôvodila, že postup podľa § 12 ods. 2 O.s.p. neprichádza do úvahy, pokiaľ sa vo veci vedie konanie (v danom prípade je to už viac ako dva roky) a došlo už k vykonaniu procesných úkonov súdom i účastníkmi konania. Uvedený procesný inštitút možno uplatniť len bezprostredne po začatí konania v čase, keď neboli vykonané žiadne procesné úkony. Za takéhoto stavu pridelenie veci inému súdu (sudcovi, ktorý nie je oboznámený s vecou, nemá „naštudovaný spis“) z dôvodu

hospodárnosti nie je vhodné a bolo by excesom (vybočením) zo zákonných limitácií § 12 ods. 2 O.s.p., ústavných garancií práva na súdnu ochranu a justičnej praxe. Žalovaná mala možnosť dôvodne uplatniť námietku miestnej príslušnosti v zmysle § 105 ods. 1 O.s.p., túto však včas nevyužila. Jej súčasné sídlo je v obvode Okresného súdu Bratislava I. Právnické osoby, ktoré žalovaná uvádza majú pôsobnosť na území celého Slovenska a môžu sa nechať zastupovať kvalifikovanými zástupcami. Ak sa od týchto osôb budú požadovať písomné stanoviská a rozhodnutia, nie je relevantné, či sa budú doručovať na súd v Poprade alebo v Bratislave. V prípade potreby vypočutia svedkov pred konajúcim súdom, ktoré sa pred neho nebudú môcť dostaviť, je k dispozícii inštitút dožiadania prostredníctvom dožiadaného súdu. Identickú situáciu riešil Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. Ndob 64/2010, v ktorej podmienil prikázanie veci súhlasom druhého účastníka, súčasne podotkol, že po dvoch rokoch od začatia konania nie je možné postúpiť vec so zbytočným dvojročným priet'ahom inému súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, príslušný rozhodnúť o tomto návrhu na prikázanie veci (§ 12 ods. 3 O.s.p.), preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh na prikázanie veci inému súdu nie je dôvodný.

Podľa § 12 ods. 2 O.s.p. vec možno prikázať inému súdu toho istého stupňa aj z dôvodu vhodnosti.

Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný (mimoriadny) charakter, pretože takýto postup je súčasne výnimkou z ústavne garantovanej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Preto aplikácia ustanovenia § 12 ods. 2 O.s.p. prichádza do úvahy len z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov účastníkov na oboch procesných stranách. Predpokladom prikázania veci z dôvodu vhodnosti podľa citovaného ustanovenia je existencia okolností, ktoré umožňujú hospodárnejšie a rýchlejšie prejednanie veci. Pritom je však potrebné mať na zreteli, že všeobecná miestna príslušnosť súdu, ktorý má vec prejednať, je zásadou základnou, a prípadná delegácia inému súdu je len výnimkou z tejto zásady, ktorú je nutné – ako výnimku – vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o prikázaní veci inému súdu z dôvodu

vhodnosti tiež treba prihliadať na zachovanie rovnosti účastníkov, podstatný význam má i stanovisko ostatných účastníkov konania.

Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci nie je preukázané splnenie výnimočných podmienok na delegáciu veci z dôvodu vhodnosti; v záujme hospodárnosti a zrýchlenia (rýchlosti) konania. Žalobkyňa s návrhom žalovanej na prikázanie veci vyslovila nesúhlas. Žalovaná len všeobecne poukazuje na potrebu zabezpečenia a vykonania dokazovania listinami a inými dôkaznými prostriedkami (napr. výsluchmi svedkov), tiež v spoľahlivejšom i dôkladnejšom prejednaní veci, tieto však nekonkretizuje, čo nedovoľuje prisvedčiť relevancii jej argumentácie pre postúpenie veci inému súdu. Nie je zrejmé ani to, z akých dôvodov žalovaná zdôvodňuje prikázanie veci práve Okresnému súdu Bratislava V. Pri rozhodovaní o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti na návrh účastníka je nadriadený súd takýmto návrhom a jeho dôvodmi viazaný, čo tiež znamená, že splnenie podmienok skúma vo vzťahu k súdu, ktorému sa navrhuje vec prikázať, vychádza pritom aj z dôvodov uvádzaných v návrhu účastníkom konania. Požiadavku hospodárnosti a rýchlosti konania je potrebné posudzovať tiež z doterajšieho priebehu konania. Pokiaľ súd nariadi pojednávanie vo veci samej (§ 115 ods. 1 O.s.p.), predpokladá to vykonanie všetkých potrebných úkonov, ktoré sú spojené s jeho prípravou. V tejto súvislosti súd najmä skúma a má jasno v otázkach zachovania procesných podmienok konania (vylúčenie dôvodov pre zastavenie konania pre nesplnenie procesných podmienok konania - právomoci, príslušnosti, res iudicata, litispendencie, existencie a náležitosti žaloby). Doručí žalobu žalovanému, v prípade potreby aj vyjadrenie k žalobe žalobcovi, vykoná manuálnu povinnosť voči účastníkom konania napr. podľa § 120 ods. 4 O.s.p. (§ 114 ods. 2 O.s.p.). Zabezpečí predvolanie účastníkov konania (resp. ich zástupcov), zabezpečí dôkazné prostriedky, ktoré považuje za potrebné vykonať na pojednávaní, čo predpokladá oboznámenie sa skutkovými okolnosťami prípadu (zhodnými i rozpornými) a ujasnenie si otázok spojených s právnym posúdením veci (aplikáciou hmotnoprávnej úpravy vzťahujúcou sa na vec samú). Hospodárnosti a rýchlosti konania nesvedčí úkon postúpenia veci inému súdu (i sudcovi) za situácie, kedy súd v priebehu dvoch rokov od začiatku konania opakovane nariadil pojednávanie vo veci samej (na deň 8. septembra 2011, 26. januára 2012, 23. apríla 2012), vykonal úkony potrebné s jeho prípravou a rozhodol aj o procesných návrhoch účastníkov konania (o návrhu na zastavenie konania v časti a o zmene žaloby). Výnimočnosť postúpenia veci nezakladá potreba zabezpečenia a vykonanie listinných dôkazov, v prípade potreby ani zabezpečenie

výsluchov svedkov, čo možno realizovať prostredníctvom dožiadaných súdov (§ 39 O.sp.). Inštitút delegácie nenahrádza riešenie nedostatkov vecnej alebo miestnej príslušnosti súdu.

Prikázanie veci zo skúmaných hľadísk (najmä rýchlosti a hospodárnosti konania) zatiaľ nepreukazuje naplnenie výnimočných podmienok, ktoré by odôvodňovali delegáciu prípadu na navrhovaný súd, Najvyšší súd Slovenskej republiky preto nevyhovel návrhu na prikázanie veci.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 3. júla 2013

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová